

TEHNICA DE MULTIPLICARE PRIN TRANSFER CU SOLVENT

Cristian **TARBĂ**

Extinderea aplicării tehnicii de multiplicare prin transfer cu solvent în arta contemporană, tehnică relativ nouă și mai puțin cunoscută (cel puțin la noi) ca și recenta donație făcută Muzeului Național de Artă al României de către graficianul Harry Guttman, cuprinzând, majoritar, lucrări realizate în această tehnică, sunt două din motivele demersului nostru - acela de a prezenta, în linii mari, conținutul acestei tehnici, modalitățile concrete de aplicare, variantele și caracteristicile acestei tehnici în raport cu alte tehnici de multiplicare, în principal - litografia.

Consecutivă apariției xeroxului, implicit, xerografierii, tehnica de multiplicare prin transfer cu solvent, deși nu cunoaște (încă) o largă aplicare, este folosită din ce în ce mai des de tot mai mulți artiști moderni.

În esență, această **tehnică de multiplicare** constă în următoarele:

- se realizează o copie xerox după desenul făcut de mână (sau după orice altă imagine);
- se umezește o hârtie (de preferat hârtie groasă, de gravură sau de acuarelă) cu un solvent (acetona sau tiner) și se așează pe presa de gravură (tipar adânc), exact în felul în care se așează o placă de gravură;
- se așează copia xerox peste hârtia umezită cu solvent, se acoperă cu pânză și se trece prin presă, exact cum se procedează la imprimarea unei gravuri în metal;
- în final, cerneala copiei xerox se transferă pe hârtie, datorită solventului.

În cazul în care se dorește executarea unui anumit tiraj, trebuie realizată câte o copie xerox pentru fiecare exemplar, neexistând posibilitatea ca după aceeași copie să poată fi transpuse mai multe exemplare.

Există riscul ca o lucrare obținută în această tehnică să poată fi foarte ușor confundată cu o litografie, efectul plastic fiind oarecum asemănător, singura diferență constând în aceea că, la lucrarea realizată prin transfer cu solvent, nu este prezentă amprenta pietrei litografice pe hârtie (chiuveta).

La litografie, chiuveta este puternică și are o formă neregulată (corespunzătoare formei pietrei litografice).

La transferul cu solvent, chiuveta este foarte slabă, greu de observat, hârtia de transfer fiind foarte subțire și având o formă regulată.

Literatura de specialitate menționează o variantă a acestei tehnici, variantă mai dificil de realizat și mai greu de controlat.

În cazul acestei variante, copia xerox este plasată cu fața în jos pe suprafața pe care urmează a fi transferată. Ea este frecată cu un tampon de vată îmbibat cu solvent. O dată ce imaginea a fost umezită, spatele ei este frecat cu o spatulă (de lemn sau metal, pentru că

acetona dizolvă plasticul).

Această variantă este mai greu de controlat, pentru că, o dată îmbibată cu solvent, hârtia de xerox se strânge, iar desenul se poate mișca. Totodată, dacă presiunea cu care este apăsată spatula nu este uniformă, desenul se transformă în mod inegal pe hârtia de desen.

În opinia noastră, cunoașterea tehnicii de multiplicare prin transfer cu solvent este deosebit de utilă, mai ales pentru specialiștii implicați în conservarea lucrărilor de artă grafică, prezenta comunicare fiind o invitație către o astfel de cercetare.